

Strategiplan

2019 - 2022

furustad
barnehage

Innhold

BARNEHAGENS ULIKE DOKUMENTER	s. 3
BARNEHAGELOVENS FORMÅLSPARAGRAF	s. 4
TIL FORELDRENE	s. 5
BEGREPSAVKLARINGER	s. 8
VÅR FILOSOFI - LØFT	s. 10
AKSJONSLÆRING	s. 13
VÅR VISJON	s. 15
MASLOWS BEHOVSPYRAMIDE	s. 17
SOSIAL KOMPETANSE OG FOREBYGGING AV MOBBING I BARNEHAGEN	s. 23
LEKENS BETYDNING FOR BARN	s. 26
BARNES MEDVIRKING	s. 28
ETTERORD	s. 30

BARNEHAGENS ULIKE DOKUMENTER

Strategiplan for Furustad barnehage gir føringer på hvordan vi som personale skal utøve vår rolle som voksenpersoner.

Den sier noe om våre grunnleggende tanker og holdninger i forhold til hva vi står for som barnehage.

Områdene som er omtalt, er godt innarbeidet i barnehagen. Dette er områder vi har jobbet med over tid.

Furustad barnehage har følgende dokumenter som danner grunnlaget for arbeidet i barnehagen:

Strategiplan: Gjeldende for 3 år av gangen. Inneholder informasjon om hva vi vektlegger og hva som er fundamentet i vår virksomhet. Planen evalueres våren 2022.

Årsplan: Denne gir informasjon om hva som vektlegges gjennom året og hvilke områder vi jobber med. Evalueres hvert halvår.

Periodeplaner: Mer detaljert informasjon om planer og aktiviteter i de ulike periodene. Periodeplanene er som regel for 2 måneder av gangen.

Denne måten å planlegge på gjør at vi hele tiden kan ta barnas innspill og interesser med i planene våre. Barnas alder og modenhet er styrende for hva og hvordan vi tilrettelegger. Planene evalueres fortløpende.

Ukeplaner: Gir informasjon om hva som skal skje i løpet av uka.

Kompetanseutviklingsplan Det er utarbeidet en kompetanseutviklingsplan for personalet som tar utgangspunkt i statlige og kommunale føringer samt i barnehagens satsningsområder. Planen evalueres i 2021.

Barnehageloven og Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver er styrende dokumenter for arbeidet i barnehagen. Disse finnes i sin helhet på barnehagens hjemmeside:

www.furustad-barnehage.no

BARNEHAGELOVENS FORMÅLSPARAGRAF

öBarnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.ö

TIL FORELDRENE

Barnehageloven § 1 «Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling».

Foreldrene er de viktigste omsorgspersonene i barnets liv. Vi vet at nær og god tilknytning til omsorgspersonene er av stor betydning for hvordan barnet senere møter sine omgivelser.

Det er du som forelder som er ekspert på ditt eget barn, og du kan tolke ditt barns signaler best av alle. Du gir kjærlighet og oppdragelse, og har hovedansvaret for barnets utvikling.

Vi i Furustad barnehage er bevisste på at barnehagen skal være et supplement til hjemmet. Vi vil være omsorgspersoner for barnet når dere ikke er tilstede. Vi ønsker å gi barnet trygghet, omsorg og et godt pedagogisk tilbud.

Vi som arbeider i barnehagen har taushetsplikt etter de generelle bestemmelsene i Forvaltningsloven og Barnehageloven kap. VI § 20.

Videre i samme lov har vi også opplysningsplikt til barneverntjenesten. Dette gjelder alle ansatte i barnehagen. Om vi tror at et barn blir utsatt for omsorgssvikt, blir mishandlet eller barn viser vedvarende alvorlige atferdsvansker inntreer denne opplysningsplikten.

Vår visjon «En sunn sjel i et sunt legeme» mener vi er et godt mål å strekke seg etter. For å ligge nær opptil vår visjon har vi fokus både på psykisk og fysisk helse.

Når det gjelder fagområdene i rammeplan kommer disse naturlig inn i aktiviteter og turer gjennom hele året, og blir synliggjort i både årsplan, periodeplaner og progresjonsplan.

Hvordan samarbeider vi for å gjøre det best mulig for barnet?

Det er barnehagens ansvar å legge til rette for et foreldresamarbeid som bidrar til å forebygge mobbing og krenkelser. Foreldrene skal tas med i barnehagens arbeid for et godt psykososialt miljø, både gjennom informasjon og medvirkning. Barnehagen skal legge til rette for en dialog preget av åpenhet og likeverd. Foreldre skal kunne være sikre på at barnehagen tar umiddelbart kontakt med dem dersom de opplever at deres barn er involvert i en uønsket hendelse. Det skal være lav terskel for å melde fra til barnehagen dersom foreldre opplever

endret atferd eller mistriivsel hos barnet sitt. Foreldrene skal være trygge på at bekymringen tas på alvor.

Barnehagen og hjemmet har et felles ansvar for at mobbing ikke får utvikle seg i barnehagen. Foreldrene er barnas viktigste rollemodeller og må være bevisste på hva de sier og hvordan de uttrykker seg når det er barn til stede. Det å bli sett, møtt, anerkjent og respektert, innebærer gjensidig forpliktelse mellom barnehage og hjem. Det er et felles ansvar å forebygge mobbing.

Alle foreldre har ansvar for å:

- Snakke positivt hjemme om barnehagen, de ansatte og alle barna i barnehagen.
- Hilse på alle barn og voksne i barnehagen.
- Melde fra dersom de ser eller opplever mobberelatert atferd blant barna.
- Gi tilbakemelding til barnehagen om barnets trivsel og opplevelser.
- Følge opp informasjon og bidra til et tett og godt samarbeid med barnehagen.
- Tilrettelegge for en god barnehagedag for sitt barn ved å ha med skiftetøy og nok klær for vær og årstid, næringsrik mat og å sørge for god hygiene.

Når barnet starter i barnehagen

Når ditt barn starter i barnehagen, er det en kontaktperson som møter barnet. Vi ønsker at trygghet og omsorg skal gjøre overgangen fra hjem til barnehage så god som mulig. Vi ønsker å møte deg som forelder med forståelse og respekt, og at barnehagen skal være en arena for gode menneskemøter. For å få til dette er dialog det viktigste redskapet vi har. Vi må vite noe om barnet for å kunne gi et godt tilbud, og du må vite noe om oss for å kunne kjenne trygghet.

Vi mener at vi kan legge til rette for dette ved bla.

- Den daglige uformelle dialogen
- Våre skriftlige planer, slik som ukeplaner, periodeplaner og plan for året
- Gjennom foreldresamtaler to ganger pr. år
- Foreldremøte for nye foreldre, samt foreldremøte før bytte av avdeling fra liten til stor
- Foreldremøte hver høst
- Foreldreråd og Samarbeidsutvalg

I tillegg til dette gir vi tilbud om samtaler om barnet ved behov.

Vi ønsker foreldrenes medvirkning velkommen. Vi er åpne for innspill vedrørende barnehagens drift, faglige planer og barnas ve og vel. Gjensidig åpenhet og tillit kan gjøre barnehagen til et trygt og godt sted. Et sted der det er rom for å drøfte utfordringer av forskjellige slag, og kunne søke råd og veiledning.

Det gjennomføres brukerundersøkelse hver høst i regi av UDIR (Utdanningsdirektoratet). Dette er med på å gi oss viktige innspill i forhold til forbedringspotensialet.

Resultatet av undersøkelsen går igjennom av personalet og styret i Furustad barnehage, og informasjon blir gitt til alle foreldre.

Furustad barnehage jobber kontinuerlig med å forbedre praksis og for å skape gode barnehagedager for barn, foreldre og personale.

BEGREPSAVKLARINGER

Barnehagelovens Formålsparagraf gir føringer på hvordan barn skal bli møtt.

Rammeplanen sier følgende: Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Lek, omsorg, læring og danning skal ses i sammenheng.

Maslows behovspyramide(se side 17) synliggjør hva som skal til for at vi skal utvikle oss og dannes som mennesker, og få muligheter til å bli den beste utgaven av oss selv.

Ut ifra disse tre områdene har vi valgt å ta utgangspunkt i følgende definisjoner:

Tillit: stole på ó et bindeledd mellom to eller flere parter

Opplevelse av tillit handler bla. om å bli gitt muligheten til å prøve og feile, og gjøre egne erfaringer.

For å oppnå tillit må en også selv gjennom handling vise at en er troverdig og pålitelig.

Respekt: Aktelse ó vi anerkjenner den andre og ser hverandre som likeverdige

Hvordan vi viser respekt for et annet menneske blir bla synliggjort i hva og hvordan vi kommuniserer. Vi må vise at vi tar hverandre på alvor ved å lytte til det som blir formidlet og bekrefte og akseptere andres meninger, selv om vi er uenige. Dette kan eksempelvis være andres verdigrunnlag, personlig grense, ønsker og behov.

Anerkjennelse: Aksept ó akseptere andres følelser og opplevelser

Når vi anerkjenner et annet menneske, gir vi det retten til å ha egne erfaringer og opplevelser. En anerkjennende relasjon er preget av likeverd. Ved å anerkjenne et annet menneske gir vi det retten til egne følelser, integritet og identitet.

Bekreftelse: Tilbakemelding ó respons fra omgivelsene på en handling, følelse eller en oppgave

Vi blir formet av miljøet vi vokser opp i og øspeiler oss i andres tilbakemeldinger. Dette er med på å forme oss som mennesker.

For at vi skal føle oss bekreftet, må tilbakemeldingene være preget av følelsen av å bli forstått og retten til å ha egne tanker, følelser og opplevelser.

Å bekrefte kan forstås som «å gi kraft til den andres opplevelse».

Tilbakemeldingen kan være muntlig eller kroppslig (eks. blick, nikk, tommel opp osv.), og gi uttrykk for at «dette går bra».

Trygghet: Tilstand ó du føler deg beskyttet og i sikkerhet

Trygghet danner grunnlaget for den psykiske helsen vår. Det er en tilstand som varierer med situasjon, handling og opplevelser.

For å skape trygghet må omgivelsene bære preg av forutsigbarhet og tilstedeværende, lyttende og omsorgsfulle voksne. Voksne som anerkjenner, respekterer, bekrefter og forstår barnets behov og følelser.

Dannelse: Livslang prosess - skjer i interaksjon mellom individ og samfunn hvor vi utvikler evnen til å reflektere over egne handlinger og væremåte

Vi formes og dannes hele livet. Samfunnets normer og regler legger premisser for dannelsesprosessen, samtidig som vi preges og formes av de menneskene vi møter på veien. Maslows behovspyramide beskriver menneskenes grunnleggende behov. Disse må være ivaretatt for at vi skal kunne utvikle oss, og ha positive og gode tanker om oss selv. Målet er at vi skal kunne bruke våre ressurser på en god måte og utvikle et positivt selvbilde.

VÅR FILOSOFI- LØFT

«LÆRING OG MESTRING I ET LØSNINGSFOKUSERT PERSPEKTIV»

Vi bruker LØFT (løsningsfokusert tenkning) som redskap for å løfte frem det som fungerer, og reflektere over kloke grep. Det er en måte å kommunisere med barn og voksne på som bidrar til refleksjon over egne handlinger og valg (jfr. dannelse s. 9).

Ved bruk av LØFT gir vi barn og voksne mulighet til aktiv medvirkning, bli møtt som subjekt og mulighet til å skape sin egen dag ut ifra sitt eget ståsted.

LØFT setter barnet i sentrum. Vi gir barnet mulighet til å reflektere rundt egne tanker og behov. Ved å stille spørsmål og undre seg sammen med barnet, åpnes muligheten for egen innsikt og muligheter for ny læring. Ved at vi voksne ser barna og kommuniserer på en måte som skaper positive følelser og mestringfølelse hos barnet, legges grunnlaget for et godt selvbilde.

Ved å gi barna mulighet til å erfare og kjenne etter egne behov, og muligheter til å forme sin egen hverdag gjennom refleksjon, får de også mer kunnskap og forståelse for andre. Dette fører til bedre relasjoner og sosiale ferdigheter (jfr. mobbing i barnehage og sosial kompetanse s. 23,24 og 25).

Hvordan styrke barns selvfølelse?

For å forstå hvordan vi kan styrke barns selvfølelse, er det viktig at vi voksne prøver å sette oss inn i, og har forståelse for at det ligger tanker bak den utløsende handlingen eller det verbale uttrykket.

Barn tenker hele tiden. Tankene er påvirket av hvordan barnet har det. Dette utløser følelsesmessige stemninger som igjen påvirker handlingsmønsteret.

Hvordan barn ser på seg selv(selvbilde) er styrende i forhold til hvordan barnet tenker og deretter føler (selvfølelsen). Dette påvirker måten barn samhandler (handling) med andre barn og voksne, og resultatet kan være positivt eller «negativt» (selvtillit).

Eksempel:

Barn som har et lavt selvbilde kan tenke uhensiktsmessige tanker om seg selv. Dette påvirker følelsene og den påfølgende handlingen. Handlingen kan f.eks. være at barnet blir usikker og trekker seg unna det sosiale fellesskapet. Eller det kan være motsatt. Barnet viser fysisk

utagering hvor det gir uttrykk for å «tøffe» seg. I tillegg uttrykker hun/han verbalt at hun/han mestrer det meste. Barn kan gi uttrykk for «høy selvtillit» selv om selvbilde er lavt. For at begge disse skal styrkes, er det viktig å ha fokus på barnets selvfølelse og jobbe med denne.

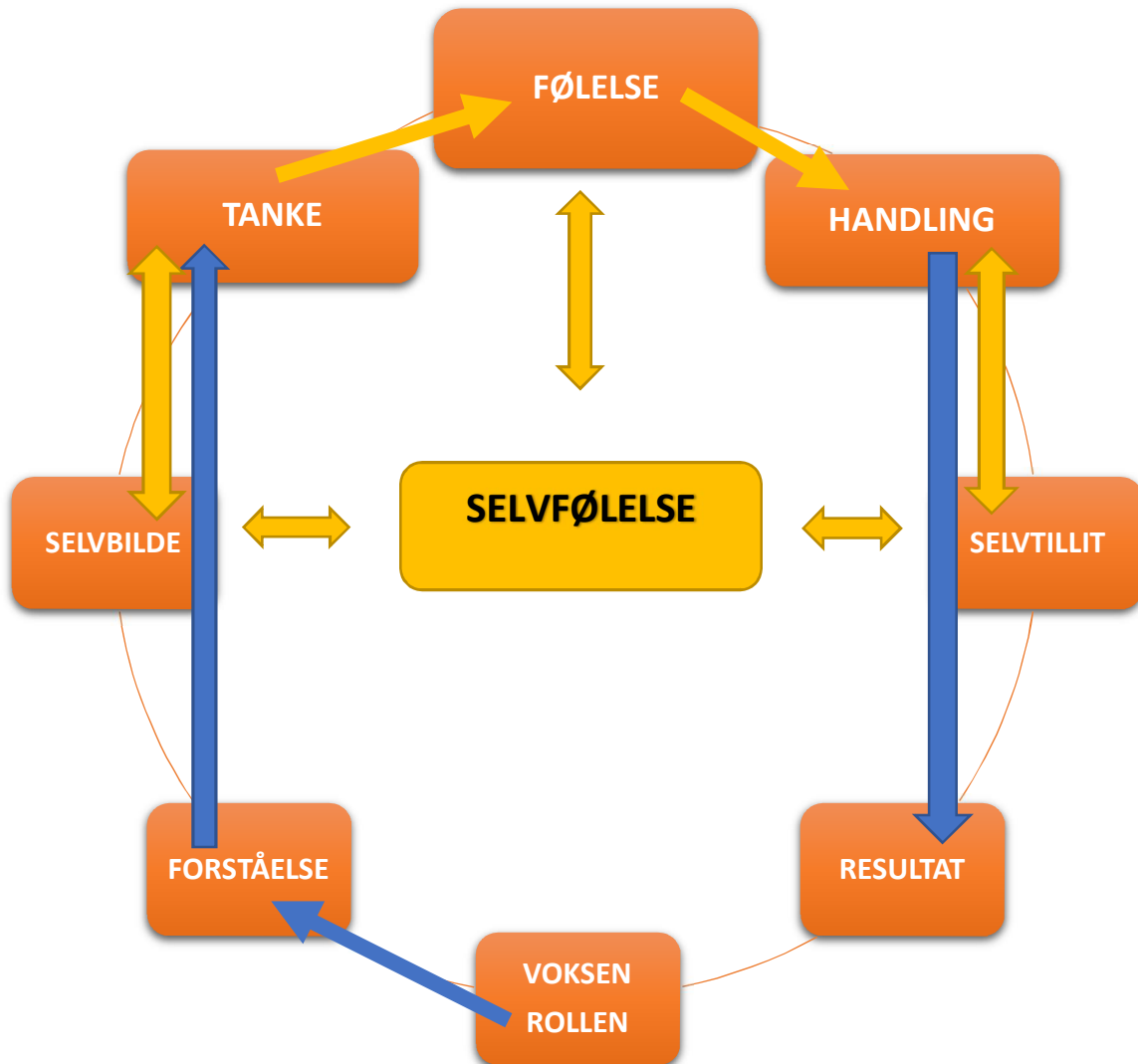
Barnets selvfølelse påvirker selvbildet (hvordan tankene styres positivt eller negativt) og deretter følelsene, som styrer hvordan vi synliggjør selvtilliten via handlinger på godt eller vondt.

Progresjon

Rammeplan sier «progresjon i barnehagen innebærer at alle barn skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang». For at barn skal oppleve fremgang, utvikle seg og lære er tankene og opplevelsene barnet har om seg selv viktig. Dette krever varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter som tar utgangspunkt i barnets ståsted.

Voksenrollen er viktig i møte med barnet. I vår måte å samhandle med barnet på, påvirker vi barnets selvfølelse. Det kreves tilstedeværende voksne som ser barnet og prøver å forstå hva de tenker, og hva som ligger bak handling eller verbal ytring. Ved bruk av LØFT ó (kommunikasjon - anerkjenne og bekrefte barnets følelser), kan det gjøre en forskjell i handling/resultat. Når barna erfarer at de blir forstått, legger vi grunnlaget for en god selvfølelse. Selvbildet blir styrket, og selvtilliten til å «våge og tørre».

Hvordan styrke barns selvfølelse?

AKSJONSLÆRING

Vi bruker aksjonssirkelen som et redskap for å tilrettelegge for en hensiktsmessig måte å tenke og handle på, relatert til barnets utvikling og læring.

Aksjonslæring handler om å ha en forskende og systematisk tilnærming på ulike problemstillinger som dukker opp, og evne å stille spørsmål som skaper refleksjon. Gjennom aksjonssirkelen bruker vi spørsmål som fokuserer på å lete etter det som fungerer. «I hvilke situasjoner fungerer det godt for barnet?» «Når er barnet i god lek?» o.l. (LØFT)

Etter en observasjonsperiode drøfter personalet sammen og utveksler erfaringer ut fra hva vi har observert. Deretter utformes det tiltak som f.eks. lekegruppe, språkgruppe, skifte gruppe o.l. for å se om dette fører til en positiv endring.

Deretter observeres tiltakene for så å drøfte hva som har bidratt til endringer i riktig retning for barnet. Dette skaper også gode læringssituasjoner for personalet.

Til slutt stiller vi oss spørsmål som «hva har vi gjort?», «hva har vi lært?» og «hva er lurt å ta med seg videre?» (se aksjonssirkelen s. 14).

Ved bruk av aksjonssirkelen er det lettere å se fastlåste mønstre, som igjen gjør at vi kan se nye handlingsalternativer.

Styrken i aksjonslæringen er at den gir muligheter til å finne løsninger og tiltak ovenfor vanskelige/utfordrende problemstillinger som utvikler både barn og voksne.

Erfaring er ikke hva som hender, men hva en gjør med det som hender.

Aksjonssirkelen

VÅR VISJON

«EN SUNN SJEL I ET SUNT LEGEME»

Vi må ha balanse i livet vårt! Det innebærer at både kroppen, hodet og hjerte har det bra!

I Furustad barnehage ønsker vi å fremme psykisk og fysisk helse, slik at barna kan få en opplevelse av egenverd og livskraft, og at de kan få oppleve muligheter for å mestre hverdagens utfordringer.

Vi jobber med å støtte og veilede barnet til å utvikle seg positivt for å bli et trygt og selvstendig barn.

Fysisk og psykisk helse

For at vi mennesker(barn) skal kunne utvikle oss og bruke våre iboende ressurser, må de grunnleggende behovene for trygghet og omsorg være dekket. For å føle oss trygge er vi avhengig av å bli sett, bekreftet, anerkjent og ha følelsen av å bli forstått. De voksnes væremåte må også være preget av forutsigbarhet.

Å bli sett og forstått følelsesmessig er med på å gi barnet en forståelse av seg selv. Det kan være med på å bygge barnets selv ó det å finne ut hvem man er.

For å lære og tilegne oss ny kunnskap, er vi avhengig av et miljø som gir rom for å prøve og feile, og gjøre erfaringer. I tillegg må vi også få muligheter og hjelp til å reflektere over egne handlinger og erfaringer. De voksens oppgave blir å tilrettelegge for undring, nysgjerrighet og skaperkraft. Læring skjer i samhandling med menneskene og miljøet vi er en del av.

I vår barnehage er vi opptatt av barn i bevegelse da dette legger et godt grunnlag for fysisk og psykisk helse. Kropp og sinn har en sammenheng, og når barn får bevege seg allsidig i varierte omgivelser påvirker dette både selvfølelsen, utforskertrangen og ikke minst de motoriske ferdighetene (både fin - og grovmotorikk). Når barn får mulighet til å boltre seg fra tidlig alder, automatiseres bevegelsene raskere og konsentrasjonen kan rettes mot språk og tankeevne. Dette er viktige elementer i forhold til barns opplevelser av trygghet og mestring, som igjen danner grunnlaget for barnets fysiske og mentale helse.

Den store uteplassen vår og ukentlige turer i skog og mark gir barna mange og varierte opplevelser og erfaringer.

Barnehagen er pålagt å ta hensyn til barns medvirkning. Vi tolker det på den måten at barna skal ha mulighet til å skape sin egen hverdag. Vi mener at det er viktig at barn får mest mulig frihet til å velge hva de vil holde på med, og hvor de vil leke. Det vil si å få anerkjennelse for den de er og gi dem respekt og tillit for sine valg. Gjennom å være veiledere og gode rollemodeller for barnet, vil deres ønsker, behov og følelser kunne bli i varetatt. (jfr. formålsparagrafen: öfremme læring og danningö).

For å beskrive hvilke grunnleggende behov som må være dekket for at barn skal utvikle seg til selvstendige tenkende mennesker, har vi tatt utgangspunkt i Maslows behovspyramide.

MASLOWS BEHOVSPYRAMIDE

VEIEN TIL TRYGGHET OG SELVREALISASJON/ MESTRING

For å synliggjøre vår måte å jobbe på i forhold til «Vår filosofi» og «Vår visjon» har vi valgt å ta utgangspunkt i Maslows behovspyramide. Denne gir en oversikt på hva som skal til for at vi skal kunne ha balanse i livet vårt, og for å kunne gis mulighet til å bli den «beste utgaven av oss selv».

Psykolog Abraham Maslow har sammenliknet behovene våre med lagene i en pyramide. Han deler denne pyramiden inn i fem lag, det ene på det andre. De mest grunnleggende behovene ligger nederst i pyramiden. På toppen finnes de høyeste menneskelige behovene som Maslow kaller selvaktualiseringsbehovene. For å kunne fungere på det høyeste nivået, må de lavere behovsnivåene være dekket. Først de fysiologiske behovene, deretter trygghetsbehovene, kontaktbehovene og selvhevdelsesbehovene.

Grunnbehov

I behovspyramiden er de fysiske behovene grunnsteinene. Dette er f.eks mat, drikke og beskyttelse mot kulde og varme.

Trygghet og sikkerhet

Laget eller nivået som ligger over de fysiologiske behovene, kalles trygghetsbehovene. Dette er behovene for trygghet, stabilitet, struktur, orden og regelmessighet.

Sosial tilhørighet

Når de fysiologiske behovene og trygghetsbehovene er tilfredsstilt, vil kontaktbehovene komme i fokus. Dette er behovene for kjærlighet, vennskap og kontakt. Disse er styrende for tanker, følelser og atferd.

Sosial status

Til selvhevdelsesbehovene regnes behovene for å gjøre seg gjeldende, vinne anerkjennelse og oppnå respekt.

Selvrealisasjon

På toppen av behovspyramiden finner vi selvaktualiseringsbehovene, som er de viktigste menneskelige behovene. I motsetning til de fire lagene nedover i pyramiden, er selvaktualiseringsbehovene umettelige. Vi gir aldri opp med å lære, leke, samle kunnskaper, forstå mer, skape ting, søke nye utfordringer og utvikle oss videre.

Drivkraften til å nå toppen av pyramiden drives av evnene til å være nysgjerrig på, og undre seg over, reflektere og ta utfordringer. Derav kommer opplevelsen av mestring og selvrealisering!

Hva tilbyr vi i vår barnehage?

Grunnbehovene

Næringsrik mat og drikke

Vi tilrettelegger for næringsrik mat og drikke, som grovt brød og sunt pålegg. Det serveres frukt, lett-melk, og det lages sunn «bursdagsmeny».

Det er lagt opp til at barna på stor avdeling selv kan hente kopper og drikke vann når de er tørste. Barna er med på å påvirke når de skal spise og bli bevisste på å kjenne etter når de er sultne, ved frokost og ettermiddagsmåltidet.

Barn med allergier/matintoleranse får den maten som er tilpasset deres behov.

Søvn, hvile og ro

Det blir lagt til rette for soving og ivaretagelse av individuelle behov. Barna på småbarns - avdelingen har ulike behov for søvn og hvile. De har tilbud om å sove i seng eller vogn i forhold til hva de er vant til hjemmefra.

Blir barna slitne i løpet av dagen har de mulighet til å ligge på sofaen eller på en madrass.

Når barn trenger ro og fred, får de mulighet til å trekke seg tilbake, lese, leke eller slappe av alt etter behov.

Hygiene

Vi legger opp til gode vaner i forhold til å vaske hender før måltider og vask av hender etter toalettbesøk. Gode rutiner i forhold til vask rundt munn og hender etter mat når det er behov. Barna skal også lære seg å bruke papir når de tørker snørr.

Ved bleieskift brukes det engangshansker, papirkluter og nytt håndkle for hvert barn. Bleier kastes umiddelbart ut i søppelbøtte ute.

Vasker og toaletter er tilrettelagt ut fra barnas høyde + krakker til å stå på. Dette gjør at barna selv kan ordne opp.

«Tak over hodetö/luft

Vi har to avdelinger ó 1-3 år og 3-6 år. Barna gis mulighet til å veksle mellom å være ute og inne. Ventilasjonsanlegget på huset sørger for å gi god luftkvalitet. Påkledning til barna skal være i forhold til temperatur. Barna får selv erfare og kjenne etter. Fryser de, tar de på mer klær og motsatt. Dette er avhengig av barnets alder.

Trygghet og sikkerhet

Små barn har grunnleggende behov for beskyttelse, trøst og trygghet. Dersom barnet ikke får dekket dette behovet kan det få konsekvenser for læring, mestring og den sosiale og språklige utviklingen.

Vårt mål er at barna skal ha det godt i barnehagen, og at de opplever følelsesmessig trygghet. For å oppnå dette må de ha en nær relasjon til minst en voksen i barnehagen. For at barn skal oppleve trygg tilknytning til en voksen må det etableres en nær og omsorgsfull relasjon preget av lydhørhet, nærhet, ømhet, innlevelse og vilje til samspill. Det er viktig at den voksne er følelsesmessig tilstede og ser, bekrefter og anerkjenner barnet og dets følelser.

Når barnet starter i barnehagen får de sin egen kontaktperson. Det er viktig at barnet får forholde seg til en voksen i starten og at tilvenning skjer gradvis.

Faste rutiner er med på å skape trygghet og forutsigbarhet for barnet. I tillegg er det viktig med mindre grupper, slik at barnet gradvis kan bli godt kjent med de voksne, bygninger, ute - og innearealet og de andre barna.

Vi er opptatt av at det skal være få, men tydelige rammer. Dette mener vi skaper forutsigbarhet og tydelighet i barnas hverdag. På stor avdeling deles barna i faste grupper. Her vektlegges det at de får være sammen med vennene sine. På denne måten sikrer vi at hvert enkelt barn blir sett og hørt. Dette er med på å skape trygghet og oversikt for barn og voksne. For at barna skal ha det best mulig i barnehagen, er vi avhengig av et godt foreldresamarbeid og daglig dialog og informasjonsutveksling vedr. barnets trivsel etc.

Barna blir anerkjent og bekreftet i forhold til behov, ønsker og følelsesmessig ytringer. De får medvirke i hverdagen og være med på å forme sin egen dag etter egne behov og felleskapet i gruppa.

Det er faste rutiner rundt samling, måltider og påkledning, og barna har sine faste plasser i garderoben.

Det er et personale som jobber under samme forutsetninger hvor voksnes tilstedeværelse blir vektlagt og enkeltbarnet er i fokus. Vi bruker LØFT som metode i vår kommunikasjon med barna. Dette innebærer at de får mulighet til å reflektere over egne behov og handlinger, og selv er med på å finne løsninger.

Det er lagt vekt på at barnas lek skal ha gode vilkår i barnehagen.

Den voksnes ansvar er å sørge for at de ulike grunnbehovene blir dekket av omsorgsfulle gode voksne som tar barnets følelser og behov på alvor. Voksne som ser og anerkjenner barnet.

Sosial tilhørighet

Sosial tilhørighet er å være en del av et felleskap, kultur og tradisjoner. Et sted der vi har frihet til å være oss selv og bli akseptert for den vi er.

I barnehagen tilrettelegges det for at barn skal kunne være både alene og sammen, i mindre og større grupper. I vår barnehage er vi opptatt av at barna skal få være med på å forme sin egen dag. Vi er opptatt av å synliggjøre barnets styrker for seg selv og andre. Det handler om at hver og en skal være synlig i et felleskap. Når vi deler barna inn i mindre grupper er vi mer synlig for hverandre og det gis større rom for å ytre seg og bruke språket aktivt. Vi deler barna i mindre grupper når vi er på tur, 5 års - gruppa og samling. Det kan også være lekegrupper, lesegrupper etc. Når vi har forumspill er dette ofte med hele barnegruppa på 3-5 års avdelingen.

For at barn skal kjenne trygghet til å ytre egne behov og tanker må de voksne vise barnet respekt, tillit og anerkjenne barnet for den det er. Dette innebærer å få bekreftelse og forståelse for behov og følelser.

Foreldrettermiddager og dugnader er med på å legge til rette for fellesskapsopplevelser mellom barnehage og hjem. Her blir vi kjent med hverandre på en mer uformell måte og barna kan selv synliggjøre noe av sin barnehagehverdag for foreldrene.

Sosial status

Med sosial status mener vi å være inkludert i felleskapet hvor dine egenskaper blir verdsatt.

Vi jobber med LØFT som metode i forhold til kommunikasjon. Dette innebærer muligheten for å reflektere over egne handlinger og valg, og kjenne etter egne behov. På denne måten får barn både ytre egne behov og tanker, og være med på å forme sin egen dag. Barna blir lyttet til, bekreftet og anerkjent for den de er.

I tillegg er de en del av et sosialt felleskap hvor felleskapets normer og regler er gjeldende. I dette felleskapet lærer de også noe om andres behov og ønsker.

Ved å synliggjøre hvert enkelt barn på en positiv måte i forhold til resten av gruppa er vi med på å legge grunnlaget for opplevelsen av felleskap og sosial status. Dette kan bla være fremhevelsen av enkeltbarn i samlinger/bursdager/forumspill, samtaler med barn, fremheve barnets styrker, bekrefte og forsterke positive handlinger.

Selvrealisasjon

Når alle behovene i pyramiden er dekt kommer vi til det som er selvrealisering. Dette handler om å få bruke egne ressurser og være i utvikling. Da har vi følelsen av å være god nok som vi er. Prøve og feile er en naturlig del av det å være i utvikling og tilegne seg ny kunnskap. Et godt selvbilde er med på å skape god helse og gode sosiale relasjoner.

SOSIAL KOMPETANSE OG FOREBYGGING AV MOBBING I BARNEHAGEN

Sosial kompetanse

Rammeplanen uttrykker at barnehagen har en samfunnsoppgave i tidlig forebygging av diskriminering og mobbing. Den sier videre at sosial kompetanse er vesentlig for å motvirke utvikling av problematferd, diskriminering og mobbing.

Vi lærer og erfarer gjennom samhandling med hverandre. Hvordan vi samhandler med andre mennesker er avgjørende for hvordan vi utvikler oss som mennesker. (Jfr. Begrepsavklaring dannelses s.9) Å lære og tilegne seg gode sosiale ferdigheter er med på å danne utgangspunktet for vennskap og sosial tilhørighet. Utvikling av sosiale ferdigheter handler om å kunne ta imot og gi omsorg, og ha ferdigheter og kunnskap om hvordan omgås hverandre på en positiv måte. Å lære og utvise omsorg for seg selv er første steget i å kunne utøve omsorg for andre.

Alle har følelser hele tiden. Det er følelsene som er avgjørende for hvordan vi samhandler med omgivelsene og «styrer» atferden vår. For at barn skal bli trygge på å vise følelser og lære å uttrykke seg på en måte som er mulig å forstå for andre, trenger barn å få bekreftet følelsene sine. Ved å si at man ser hvordan barnet har det, sier man både at det er fint å vise følelser og barna får hjelp til å uttrykke seg.

Når et barn blir sett, anerkjent, forstått og bekreftet bygges selvfølelsen, selvbildet og selvtilliten.

For å få kjennskap til egne og andres følelser er det viktig å snakke om og øve seg på å kjenne etter.

I barnehagen snakker vi om ulike følelser. Vi får barna til å beskrive hvordan ulike følelser kjennes i kroppen, og hvordan vi kan gjenkjenne ulike følelser hos andre. Dette foregår i lek, forumspill og i sekvenser hvor det føles naturlig å ta opp temaet.

«Steg for steg» og «Hjerteprogrammet» er pedagogiske verktøy som kan brukes i forhold til å øve sosial kompetanse hvor følelser, vennskap og språklige ferdigheter er sentrale temaer.

BRAVO er et verktøy som stimulerer sanser og språkutvikling. Dette brukes på Marihøna.

Forebygging av mobbing

Den viktigste måten en kan forebygge mobbing på i barnehagen, er å lære barna sosiale ferdigheter, hvordan de skal være sammen med andre, hvordan leke sammen, få venner og hvordan snakke med hverandre.

Personalet må gjenkjenne tegn på negative samhandlingsmønstre når dette skjer, og arbeide aktivt for at dette ikke utvikler seg eller vedvarer.

Negative samhandlingsmønstre kan være både direkte og indirekte, og også nonverbalt.

Eksempler på direkte negative samhandlingsmønstre kan være trusler som bl.a. «hvis du ikke gir meg sykkel, så får du ikke være med i bursdagen min» og «jeg skal banke deg opp».

Bevisst ødeleggelse av andres lek, dytte og slå.

Indirekte mobbing kan være bevisst utestengelse ved å ekskludere enkeltbarn via ytre synlige faktorer som f.eks. «alle som har rød matboks får være med å leke», eller «de som har lyst hår kan få være med». I disse eksemplene står det igjen ett barn med blå matboks og mørkt hår.

Non verbal mobbing kan være at en konsekvent eller gjentatte ganger overhører et barns lekeforslag, eller snur seg og lar være å svare når et barn spør om noe.

Et inkluderende miljø med gode samhandlingsmønstre krever kontinuerlig innsats av alle over tid.

Det må være tydelig at det er de negative handlingene man ikke aksepterer, barna er like verdifulle.

Howdan jobber vi i Furustad barnehage for å forebygge og avdekke mobbing?

*Jevnlig observasjon for å avdekke begynnende-negative samhandlingsmønstre.

* Drøfte på avdelingsmøtene hver uke hvilke tiltak som skal prøves ut til neste uke dersom det observeres uhensiktsmessig atferd.

Det er viktig at både den som blir utsatt for uhensiktsmessig atferd og de som utsetter andre for det, blir ivaretatt. Vi har fokus på å bygge en positiv selvfølelse ved å løfte det barna mestrer og gi positive tilbakemeldinger, slik at vi forebygger uhensiktsmessig atferd. Dette er med på å styrke barnet.

Tilbakemelding fra foreldre eller utsagn fra barnet om at barnet er utsatt for uhensiktsmessig atferd skal alltid tas på alvor.

- * Dette skal tas opp på første avdelingsmøte til drøfting.
- * Foreldrene skal orienteres om hvilke tiltak som skal prøves ut.
- * Være i jevnlig dialog med foreldrene og gi tilbakemelding om tiltakene fører frem.
- * Tett dialog med foreldrene skal opprettholdes så lenge situasjonen er vedvarende.
- * For å sikre at det skjer en positiv utvikling skal saken tas opp jevnlig også i tiden etter at saken er løst ó endring i atferd.

LEKENS BETYDNING FOR BARN

Formålsparagrafen sier: «Barnehagen skal bidra til trivsel og glede i lek og læring og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskapö.

Lek er grunnleggende i barns utvikling. For å kunne delta i leken må barn ha en öpakkeö med ferdigheter som kalles lekekompetanse. Det å fremme lekekompetanse hos barn er sentralt ift at barnet skal føle seg inkludert i et fellesskap og bli del av en gruppe.

Det er nødvendig at barn innehar lekekompetanse slik at de selv kan ta initiativ til lek, opprettholde leken og kunne forhandle om roller og rammer rundt leken.

Forskning sier bl.a. at barns evne til å etablere vennskap er knyttet opp til deres lekekompetanse og sosialkompetanse. (Guralnick og Neville)

Med lekekompetanse mener vi:

- Sosiale ferdigheter (kunne lese en sosial situasjon)
- Selvhevdelse og respekt for andre
- Skille lek fra ikke-lek. Det å forstå når det er på liksom og når det er på ordentlig
- Evne til å utvikle et leketema og godta at dette kan endres underveis
- Lære at man ikke er alene om å bestemme hvordan leken skal utvikles
- Evne til å gjenkjenne og identifisere lekens innhold
- Turtaking

Leken er viktig i seg selv fordi det har stor betydning for barns utvikling og er et tegn på mental (psykisk) og fysisk sunnhet. (jfr. öläring og danningö i formålsparagrafen)

Leken er først og fremst lystbetont, frivillig og gledesfylt. Barn leker på eget initiativ eller på andres initiativ og av fri vilje.

Hos oss er vi opptatt av å legge til rette for at barna skal kunne leke mest mulig i løpet av en dag, og da er det viktig med nok tid og gode muligheter.

Gjennom leken gjør barna erfaringer som legger grunnlaget for etterhvert å klare seg selv som voksne individer og til å orientere seg i samfunnet.

Det er viktig at vi voksne møter barnet på barnets premisser. Vi må være tilstede der barnet er og bekrefte det positive barnet gjør.

Ved å fokusere på det barnet mestrer og ved å gi meningsfull respons, anerkjennelse og aksept vil barnet gradvis få en positiv oppfatning av seg selv.

Selvoppfatningen er svært viktig for barns utvikling fordi den vil være avgjørende for våre valg av aktiviteter og de initiativ vi tar.

Å støtte opp om barns lekemuligheter er derfor en av barnehagens viktigste oppgaver i Rammeplanen.

Trond Viggo Torgersen sier: «Barnet må få lov til å være ekspert på det de kan - det å være barn.»

Ved å inneha en slik holdning, gir vi samtidig leken til barn fritt spillerom. Barna blir sett og hørt for den de er, og får dermed friheten til å leke det de har ønsker og behov for. I slike situasjoner opplever barna anerkjennelse, tillit, respekt, bekreftelse og forståelse, og vil oppleve at de er likestilt uavhengig av kjønn. (jfr. formålsparagrafen om demokrati og likestilling)

BARNES MEDVIRKNING

Formålsparagrafen sier at ö barn skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetningerö.

Medvirkning i barnehagen handler om å gi barna muligheter til å påvirke sin egen hverdag og barnehagens fellesskap. Barna må få mulighet til å medbestemme og få ta egne valg.

Det handler om å bli spurt, bli lyttet til og akseptert som likeverdige og kompetente individer.

Medbestemme er å bestemme sammen med andre og å ha medvirkning både direkte og indirekte. Barna kan også erfare at i fellesskapet trenger det ikke alltid å bli som de selv ønsker.

Selvbestemmelse handler om å bestemme selv og ta egne valg. Det å få muligheter til selvbestemmelse er viktig for å bli et menneske som tør å hevde egne meninger, tale autoriteter imot og stå imot gruppepress. Det danner grunnlaget for å få mot til å leve sitt eget liv og følge egne tanker. Men det er også viktig i forhold til å ta ansvar for egne handlinger.

Barns medvirkning innebærer å skape god dialog mellom barnet og den voksne. Dialogen må være preget av lytting, åpne spørsmål (LØFT), bekreftelser, positive kommentarer, oppmuntring, støtte (anerkjennelse), bidrag av egne tanker (refleksjon), utfordringer og god tid.

For at barn skal kunne medbestemme og ta egne valg, må de lære seg til å kjenne etter og identifisere egne følelser. Det blir den voksnes rolle å bekrefte og hjelpe barnet til å sette ord på hvordan de har det. (Dette danner grunnlaget for behov og ønsker.)

Forumspill

Forumspill er en metode for å belyse ulike problemstillinger som dukker opp i hverdagen.

Spillet foregår på denne måten:

De voksne spiller örollespillö ut fra virkelige hendelser eller hverdagsproblematikk vi ønsker å endre.

Vi velger en problemstilling f.eks ö hvordan være med hverandreö. To voksne spiller og en voksen er forteller. Litt ut i spilletö fryserö aktørene sine roller og forteller begynner å stille barna spørsmål (LØFT - spørsmål). Her får barna muligheter til å snakke om det de ser og

komme med forslag til aktørene. Aktørene prøver ut barnas forslag og på den måten får barna se endringene i forhold til de forslagene de har kommet med.

Dette er en metode som fremmer barns medvirkning. Barna både bidrar og medvirker til løsningsorientert tankegang. Ved å se at deres refleksjoner og forslag fører til noe positivt i rollespillet, har vi erfart at dette er overførbart i forhold til barnas måte å forholde seg til hverdagsproblematikken på. Dette fører til et bedre samarbeid, kreativitet, bedre relasjoner og mer robuste barn/voksne.

Barna opplever anerkjennelse og tillit ved å få være aktive deltakere, reflektere og komme med forslag.

ETTERORD

Et kinesisk ordtak sier: «et barns liv er som et stykke papir hvor alle forbigående setter et merke»

Som ansatt i Furustad barnehage vil vi gjøre vårt ytterste for at vi som «forbigående» setter gode og positive «merker».

Vi har troen på at denne måten å arbeide på legger grunnlaget for, og skaper muligheter for, dager hvor det er plass til å få være seg selv. Et sted hvor barna kan utnytte sine iboende egenskaper og evner.